

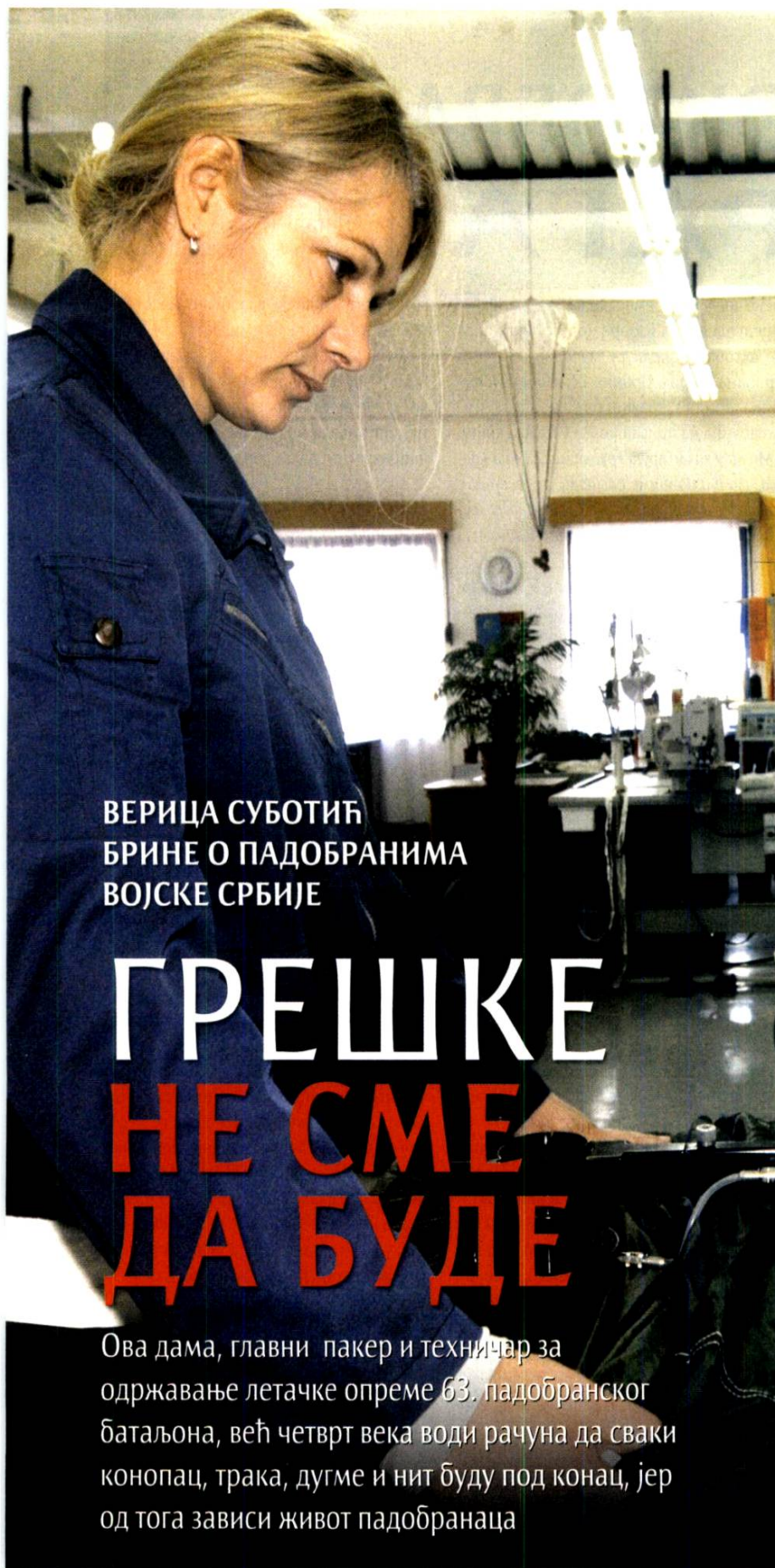
Datum: 01.10.2013
Medij: Ilustrovana politika
Rubrika: Bez naslova
Autori: Jelena Bošković
Teme: Vojska Srbije

Naslov: Greške ne sme da bude

Napomena:
Površina: 1400
Tiraž: 20000

Strana: 16

ВЕРИЦА СУБОТИЋ
БРИНЕ О ПАДОБРАНИМА
ВОЈСКЕ СРБИЈЕ

ГРЕШКЕ НЕ СМЕ ДА БУДЕ

Ова дама, главни пакер и техничар за одржавање летачке опреме 63. падобранског батаљона, већ четврт века води рачуна да сваки конопач, трака, дугме и нит буду под конач, јер од тога зависи живот падобранца

Јелена БОШКОВИЋ
Снимио Жељко СИНОБАД

Под хангара Центра за обуку падобранца чувеног 63. падобранског батаљона у Нишу покривен зеленим и сивим падобранима. На нишки војни аеродром треба да слети авион у који ће да се укрцају припадници ове елитне јединице Специјалне бригаде ВС, а онда и скоче са две, односно четири хиљаде метара. Кроз хангар се долази до пакирнице, климатизоване готово непрегледне просторије. У њу нас уводи капетан Марио Брадић, заменик командира падобранске чете за обуку.

Тамо спремно чекају десетари Милош Ивић и Ивана Јорданов. Спремно, јер се у овој одаји покривеној редовима дугачких столова проверавају, а онда пакују, падобрани за следећи скок. Одговоран је то и тежак посао, посебно ако се зна да од њега падобранцу често и живот зависи.

Листање куполе

И док десетари увежбано развезују конопце десантног падобрана, чија је купола величине трособног стана, и спремају се за паковање, капетан Брадић укратко објашњава строгу процедуру припреме скока:

- Руководилац скока господар је времена и простора. Постоје две контроле. Првом се проверава опремљеност падобранца и падобрана, а другом елементи скока, задатак, метеоролошки услови. Али, најважније су принудне процедуре, које сваки падобранца у по ноћи и дана мора да зна. То је поступак који свако од њих мора да испоштује у случају да се падобран уопште не отвори или се делимично отвори.

Двоје споменутих десетара најпре чисте падобран од травки, блокирају команде, а онда уиграно проверавају конопце дуге 7,77 метара. Управо они су и најважнији у случају да нешто крене по злу. Када су их размрсали, десетар Ивић прелази на врх стола, док његова колегиница остаје на свом месту. Још једном проверавају конопце, тако да им се крајеви уклапају. На ред долази и „листање“ куполе, односно њено слагање као меха хармонике. Свака трака, дугме, нит се добро погледа, а онда и прстима опипа.

- Главни падобран се пакује двадесет пет минута, док је за резервни потребно сат и по времена. Однос према послу је заправо однос према људском бићу које користи падобран - објашњава капетан Брадић.

Главни падобран слажу падобранци, а

Десетари Ивана Јорданов и Милош Ивић слажу падобран

резервни искључиво инструктор. О исправности падобрана брине техничар за одржавање летачке опреме. У нишком 63. падобранском батаљону готово четврт века тај посао поверава се Верици Суботић.

Ова плавокоса дама главни је пакер и техничар за одржавање летачке опреме. Њеном радном месту, светлу радионицу пуну уредно поређаних падобрана и машина, приступ није дозвољен, што довољно говори о одговорности посла којим се бави. Верица је задужена за проверу стања падобрана, поправке и замене делова. И наравно, ништа мање битно, за вођење документације.

Нема рутине

На левој страни просторије овећи сто са лампама. Ту Верица проверава у каквом је стању тканина падобрана. С друге стране је апарат којим се прецизно мери порозност и чврстина материјала. А између наизане, као у кројачкој радионице – машине. На њима Верица обнавља шавове, мења оштећене делове платна.

- Свака машина је намењена одређеној врсти бода. Рецимо, „рингличарка“ прави „ринглице“ на спојевима, ојачања. На падобрану немамо обичне кројачке бодове, већ је густина и ширина сваког бода строго прописана. Свака поправка мора да се уредно упише у књигу - објашњава Верица Суботић.

Истина је да су овој дами на располагању савремени апарати који јој значајно помажу, али, ипак, оштро око и вешта рука су подједнако важни.

- Када ме питате који део прегледа је најважнији, не могу да се одлучим. У овом послу сваки детаљ је битан. У радионици се на сваких шест месеци ради провера куполе, металних делова, шавова, платна, стање система веза и спојева ко-

нопаца. И, наравно, падобранац га доноси ванредно чим уочи одређену неправилност. Сваки део опреме мора да прође кроз руке јер ако не видите, осетићете да нешто није у реду. Мала напрстина једва видљива голим оком може да изазове отказивање резервног падобрана, а последице могу да буду погубне. Зато и тражи-мо скривена напрснуга, напукле нити, па некад овај посао уме да буде и болан - искрено каже Верица.

За четврт века, колико ради посао техничара, кроз њене руке је прошло на хиљаде падобрана.

- Свака поправка се ради по строго одређеним прописима. Ми не крпимо падобране, како лаику може да делује овај посао. Сваки поступак је дефинисан. Велика је одговорност, рутине нема. Једноставно знате да од вас зависи нечији живот. Резервни падобран је понекад последња шанса да падобранац сачува живот, и, наравно, обави задатак. Када ме неко прекине на половини прегледа, иако знам где сам стала, увек кренем из почетка.

У овој радионици влада беспрекорна тишина и мир. Неопходна је Верици концентрација у сваком тренутку. Уз овај нимало лак посао, она ажурно и прецизно води техничку документацију. У ове књиге бележи силне бројеве - од броја падобрана, сваке поправке или замене дела до датума.

- Не смем да будем преоптерећена током дана. Дешавало ми се да пођем кући, дођем до врата, а пред очима ми је стање падобрана. Ако нисам сигурна да ли сам записала, увек се вратим у радионицу. Боље је. Не ризикујем уопште.

Мало је један новински текст да објасни одговорност и тежину посла који предано четврт века обавља Верица Суботић. Речју, овде грешке не сме бити.